

Per una superació

Joan Montllor i Pujal, ha publicat al «Diari de Sabadell», un article amb el títol que encapçalava aquestes ratlles, en motiu de la visita que els vallesans feren ahir a la ciutat germana de Sabadell, i que nosaltres copiem per a palesar l'afecte i mostrar-nos d'acord amb el que escriu el distingit President del Centre Excursionista del Vallès.

«El sentiment comarcal, en importants contrades del Vallès, està molt afeblit. On és ben vivent encara, és a Granollers i a la seva rodalia.

Diverses són les causes d'aquest lamentable afebliment, de les quals m'he ocupat alguna vegada. Una és la configuració mateixa de la Comarca, que motivà tres mercats tradicionals importants: el de Granollers, el de Sabadell i el de Sant Celoni. Una altra és la proximitat de Barcelona i la seva influència extraordinària, obsessionant, que exerceix directament sobre totes les localitats del Vallès. Hi ha, a més, un fet humà, singular, que ja es manifesta en el Cens de Catalunya, de 1859; em refereixo a la superior densitat de població de la part occidental, en la qual hi ha, des de temps antic, els centres industrials més característics i de major potencialitat.

Entre les altres causes que contribuïren poderosament a la dissolució de l'esperit comarcal, cal remarcar les diverses mutacions i divisions administratives o jurisdiccionals, des del famós decret de Nova Planta, que fou promulgat en 1716.

Es sabut que la Vegueria de Barcelona tenia adjunta la Sotsvegueria del Vallès, la capital de la qual era Granollers, centre geogràfic de la Comarca. Aquell malastruc decret dissolgué les Vegueries i creà els artificiosos i exòtics Corregiments. La Sotsvegueria del Vallès fou incorporada al Corregiment de Mataró, i, per bé que residia a Granollers un tinent Corregidor, amb aquesta innovació començà a perdre's en els vallesans el sentit natural i tradicional de la Comarca.

En 1810, Josep Bonaparte substituï aquella organització per la francesa de Prefectures i Subprefectures. En 1823, abolit el sistema constitucional, es restabliren els Corregiments. En 1834 s'instaurà la divisió dels partits Judicials, i una part important del Vallès fou agregada indègudament al districte d'Arenys de Mar. Terrassa, que ja havia obtingut, en 1828, la residència d'un tinent Corregidor, com el tenia Granollers, aconseguí fàcilment formar el seu partit. En canvi Sabadell, fins mitja centúria després no veié constituït el de la seva capitalitat.

Heu's ací enumerades una sèrie de concauses i de fites remarcables del llarg procés de descomarcalització moral i efectiva del Vallès.

De mica en mica el concepte de Comarca, al Vallès, s'anà reduint, en tant, que paral·lelament, es relaxava el sentiment comarcal. I, així, arribàrem a estar ben lluny de aquells temps en què el mot geogràfic i jurisdiccional de comarca tenia plenitud de sentit, això és, d'entitat natural i històrica i d'òrgan social. Efectivament, de tal manera minvaren les relacions i la vida comarcal, ensems que el contacte amb Barcelona s'incrementava tan sensiblement per les facilitats de comunicació i per la seva virtualitat comercial i espiritual abassegadora, que s'esvai en molts llocs del Vallès la idea vital de la Comarca.

Tanmateix ens hem distret i desinteressat massa de la Comarca. Cert que els fets biològics s'imposen pel seu propi pes i que subjuga primordialment l'atenció, l'interès immediat del partit. Però cal reconèixer la força, a voltes decisiva, dels ideals i dels sentiments que mouen les col·lectivitats.

Ningú no pretén, certament, retrocedir a un estat de coses que no han de tornar. Però no hi ha pas incompatibilitat, sembla, entre els temps nous i l'amor a la Comarca.

En tot sentiment noble hi ha una virtualitat moral que pot fàcilment traduir-se en una acció benfactorsa.

L'egoisme de l'interès local ha conduït al desafecte als interessos d'altres contrades i al bé general de la Comarca. I això ha portat la dissociació, l'oblit, la desconeixença. ¿No podíem superar ja, amb la comprensió i l'efusió cordial, aquest estat de coses deplorable?

Si és que reconeixem que això seria una bona tasca, cal que, en hora bona, comencem a fer els possibles per reviscolar i enardir el sentiment comarcal, sobretot en els llocs del Vallès que hi està més esmortuït. Volguem-nos retrobar i conèixer; fomentem coratjosament en totes les nostres localitats vincles d'una vivent germanor comarcal, nodrida de les essències de la unitat geogràfica i de la història comuna. Tals són els vincles que, avui, ve a refermar a Sabadell la Casa del Vallès.

JOAN MONTLLOR I PUJAL

La Diputació acorda establir un recàrrec sobre l'impost de cèdules personals

Al «Boletín Oficial de la Provincia de Barcelona», del dia 15, s'ha inserit un anunci de la Diputació Provincial en el qual es fa públic l'acord adoptat en sessió del dia 24 de desembre passat.

Heus ací el text de l'acord:

«Crear un emprèstito especialmente destinado a la construcción urgente, y en un período de diez años, de 600 ki-

lómetros de caminos vecinales, más los puentes económicos que se consideren de mayor necesidad e interés general, seleccionados y ordenados del plan de obras preferentes de construcción del plan general de caminos vecinales aprobado por la Diputación Provincial, que vienen a sustituir a las que se contenian en el acuerdo de la Diputación Provincial de 15 de noviembre de 1927.»

Tot seguit es publiquen les condicions de l'emprèstit, entre les quals figura la sisena, detallant, els ingressos que la Diputació destina per al pagament de les Obligacions de l'emprèstit, i en l'apartat b) diu que s'estableixen els següents recàrrecs, autoritzats per l'article 256 de l'Estatut Provincial.

I. Un recàrrec que no excedeixi del 10 per 100 del que per contingent s'hagi repartit a cada Ajuntament en l'any econòmic de 1924-25, sobre l'aportació municipal que s'hagi fixat d'acord amb el que disposa l'article 231 de l'Estatut Provincial.

II. Un recàrrec fins al 10 per 100 sobre les tarifes màximes aprovades i en vigor per al cobrament dels arbitris provincials vigents en aquesta Diputació.

III. Un nou recàrrec de solteria sobre l'impost de cèdules personals, fins a un 50 per 100 del recàrrec autoritzat en l'article 227, en les tres tarifes.

IV. Un recàrrec del 10 per 100 sobre les quotes al Tresor de la contribució rústica i pecuària satisfetes al territori de la provincia.

V. Un recàrrec fins a 5 per 100 sobre l'impost de cèdules personals, llevat de les de cònjugue i de la classe 13 de la tarifa tercera.

Un Pantà a la Vall de Núria

Fa uns dies que el setmanari «Excursionisme» llençà el crit d'alerta i de protesta. Aquest crit ha estat secundat per altres publicacions, encara que no gaires. Cal fer memòria del fet perquè no passi totalment despercebut abans la pensada no es converteixi en realitat.

Hom ha pensat a fer un bon embassament de la immensa vall de Núria. Aquella magnífica plana de verdor, al mig de la qual s'alça el Santuari Pirenenc, seria convertit en un pantà. Poc cost i bon rendiment.

La pensada no va aturar-se en propòsit, sino que es convertí en projecte amb tota mena de càlculs i xifres. La «Confederación Sindical Hidrogràfica del Pirineo Oriental» la té en estudi i la troba viable. Si res no s'hi oposa, no seria pas estrany veure convertida un dia o altre la tan admirada i cantada vall en un llac immens.

Aquells que no han estat a la vall de Núria, diu Pere M. Piera a «L'Avi Munné», no poden comprendre la seva desaparició.

Però aquells que hi han anat per Querolps, o hi han baixat pel Nou Creus o per Finestrelles; aquells que han seguit les serres i les gorges pirenenques i saben que com la vall de Núria no n'hi ha cap més, protestaran indignats d'aquest projecte, es revoltaran contra aquest pressumpte atemptat a les nostres bel·leses naturals.

Un pantà a la vall de Núria! Un pantà intervingut per la mà de l'home que no tindria ni l'encantament del de Sant Maurici, ni la força llegendària dels de Carança. Seria com aquells saltants que hom veu despresos de les tuberies que menen l'aigua a les turbines i a les dinamos, i que us produeixen un efecte tan diferent dels saltants que trobeu per les mateixes gorges de Núria—la Cua del Cavall, la Fontalbes, la Fontnegra...

Algú ha dit que la vall de Núria res no perdria en bellesa si el projecte era realitzat. El Santuari podria ésser reedificat per allí prop, i les aigües del pantà en serien un nou motiu ornamental. Perquè les aigües contribuïssin a la seva bellesa, caldria bastir el Santuari en alguna de les pendents del voltant de la vall i això fóra senzillament una atzagaiada.

Davant de la força dels números de vuit o deu xifres que ens presentarien els autors del projecte nosaltres potser no trobaríem arguments. Nosaltres només sabem que cal fer els impossibles perquè la vall de Núria no desapareixi. Serà un excés de sentimentalisme, si voleu, però és un convenciment absolut que tenim. Es pel mateix motiu que no volem que ens toquin les Rambles barcelonines, ni el barri gòtic de la Seu. Però per això és necessari un fort moviment d'opinió, perquè els sentimentalismes esparsos davant la «lògica» dels números, pesen molt poc.

De «El Dia» de Manresa

RAQUEL MELLER ES CASA

EL NUVI ES UN JOVE ISRAELITA

Salònica.—S'anuncia en aquesta ciutat que la coneguda artista espanyola Raquel Meller, que resideix a París, contraurà matrimoni amb un jove israelita d'una de les millors famílies de Salònica, el qual passa llargues temporades a París.

Aquells que es diuen estar més al corrent de l'afer, diuen que el futur marit de l'estrella espanyola l'admirava temps ençà.

Com que el nuvi freqüenta l'alta societat parisenca, no li fou difícil de fer-se presentar a Raquel, a la qual va fer objecte d'una adoració constant i silenciosa, seguint-la arreu per tots els escenaris i obrint-li la porta de l'automòvil, tot i oferint-li cada vegada rams de flors i el seu braç.

En una ocasió saludà Raquel en espanyol i l'artista s'interessà vivament per l'odisea dels jueus, i la seva emoció anà augmentant fins al punt de dur-la al matrimoni amb el jove i ric israelita.